

TRNKA A. & PROKOP P. 2006: Reedbed structure and habitat preference of reed passerines during the post-breeding period. — *Biologia* **61**: 225–230.

TRNKA A., ČAPEK M. JR. & KLOUBEC B. 2003: Vtáky národnej prírodnej rezervácie Parížske močiare. — VEDA, Bratislava.

Došlo: 23. 5. 2007

Prijaté: 6. 9. 2007

K hniezdeniu kačice ostrochvostej (*Anas acuta*) na juhozápadnom Slovensku

On nesting of the Pintail (Anas acuta) in south-west Slovakia

JÁN GÚGH¹ & JOZEF LENGYEL²

¹941 41 Bešeňov 521, Slovensko; jan82@post.sk

²Za kostolom 2, 942 01 Nitriansky Hrádok, Šurany, Slovensko; jozef.lengyel@gmail.com

Kačica ostrochvostá je druhom palearktického typu, rozšírený v Holarktíde. V Európe obýva predovšetkým jej severnú časť. Podstatná časť európskej populácie hniezdi vo Finsku, Švédsku, Nórsku a v Estónsku. V ostatných európskych krajinách má roztrieštený areál a hniezdi len v malých počtoch. Napr. v Maďarsku odhaduje Haraszthy (1998) počet hniezdných párov na 30 až 50 párov (Haraszthy 1998), v Poľsku Tomiałojć & Stawarczyk (2003) na 40 až 60 párov, v Čechách Štastný et al. (2006) udávajú len 0 až 5 párov, na Ukrajine udávajú Fesenko & Bokotey (2002) 300 až 900 párov a v Rakúsku hniezdia 1 až 3 páry (BirdLife Österreich 1994).

Na Slovensku patrí druh k zriedkavým hniezdičom. Na západnom Slovensku sa hniezdenie kačice ostrochvostej podarilo zdokumentovať doposiaľ len niekoľkokrát. Zo starších údajov je známe hniezdenie od Kolárova (Ferianc 1977). V r. 1992 hniezdil 1 pár v alúviu rieky Moravy na Rudavnom jazere (Kalivodová et al. 1996) a na rybníčnej sústave pri Bohelove (Kalivodová & Darolová 1991). Na základe výsledkov mapovania v rokoch

1980–1999 sa počet hniezdných párov odhaduje na 0 až 10 pre celé územie Slovenska (Darolová & Jureček 2002).

V okrese Nové Zámky (JZ Slovensko) sa doteraz druh vyskytoval zriedkavo počas jarnej a jesennej migrácie a ojedinele aj v zimnom období (Lengyel & Gúgh nepubl.). Hniezdenie kačice ostrochvostej sme tu po prvýkrát zaznamenali až v r. 2006 v k. ú. obce Bánov a to v lokalite Pri veľkom rybníku (a tiež na príľahlej blízkej lokalite obdobného charakteru „Pri Bešeňovskej ceste“, k. ú. Nové Zámky), kde sa na jar hromadením vody z topiaceho snehu a zrážkovou činnosťou vytvorila vodná plocha s rozlohou cca 10 ha. Dlhodobejšie držiaca sa voda umožnila i obnovu močiarnnej vegetácie (*Carex* sp., *Bolboschoenus maritimus*, *Typha angustifolia*, *Persicaria amphibia*, *Sagittaria sagittifolia*, *Butomus umbellatus* a iné), čím táto vodná plocha nadobudla charakter mokrade s bohatou rastlinnou zložkou.

Kačice ostrochvosté boli na lokalite zaznamenané už počas jarnej migrácie a to vo vysokých počtoch s vrcholom početnosti 1. 4. 2006 (143 jedincov). Neskôr sa jej početnosť

menila nasledovne: 2. 4. 2006 104 exemplárov, 8. 4. 2006 73 exemplárov, 14. 4. 2006 už len 5 jedincov (z toho 4 M), 15. 4. 2006 7 ex. (z toho 5 M), 23. 4. 2006 3 ex. (2 M) a v období 29. 4. 2006 až 11.6. boli pozorované už len samce v počte 1 až 3 jedincov. Úspešné vyhniesdenie druhu sme potvrdili 25. 6. 2006, kedy sme pozorovali samicu vodiacu 5 odrastených letu schopných mlád'at (27. 6. 2006 rovnaká rodinka na priľahlej lokalite „Pri Bešeňovskej ceste“). Vtáky tu boli naposledy pozorované 2. 7. 2006. Hniezdenie kačice ostrochvostej v okrese Nové Zámky bolo možné vďaka vhodným podmienkam, ktoré sa tu vytvorili po zime s extrémnym úhrnom zrážok. V budúcnosti bude preto potrebné venovať zvýšenú pozornosť podobným poľným periodickým mlákam, nakoľko sa na nich môžu objaviť alebo zahniezdiť aj iné vzácné a zriedkavé druhy vtákov.

Literatúra

BIRDLIFE ÖSTERREICH 1994: Atlas of Breeding Birds in Austria – a Summary of Species Accounts. — BirdLife Österreich, Vienna.

- DAROLOVÁ E. & JUREČEK R. 2002. Kačica ostrochvostá (*Anas acuta*). — Pp.:134–136. In: DANKO Š., DAROLOVÁ A. & KRISTÍN A. (eds.): Rozšírenie vtákov na Slovensku. VEDA, Bratislava.
- FESENKO G. V. & BOKOTAY A. A. 2002: The bird fauna of Ukraine. — The Ukrainian Society for the Protection of Birds, Kiev.
- FERIANC O. 1977: Vtáky Slovenska 1. — VEDA, Bratislava.
- HARASZTHY L. 1998: Magyarországi madarak. — Mezőgazda, Budapest.
- KALIVODOVÁ E. & DAROLOVÁ A. 1991: The nesting of the Red-crested Pochard (*Netta rufina*) and Pintail (*Anas acuta*) on the Žitný ostrov Island. — Biológia, Bratislava **46**: 969.
- KALIVODOVÁ E., FERIANCOVÁ-MASÁROVÁ Z., DAROLOVÁ A. & KÜRTHY A. 1996: Ornithological evaluation of the lower stream part of the aluvium of the river Morava (Slovak – Austrian frontier). — Ekológia (Bratislava) **15**: 189–205.
- ŠŤASTNÝ K., BEJČEK V. & HUDEC K. 2006: Atlas hnízdního rozšíření ptáku v České republice. — Aventinum, Praha.
- TOMIALOJC L. & STAWARCZYK T. 2003: Awifauna Polski. — Pro Natura, Wrocław.

Došlo: 15. 7. 2007
Prijaté: 15. 10. 2007